

[Undervisningsministeren.]

ligger i Københavns Kommune, er det altsaa denne Kommunes Udgifter, der lægges til Grund for Beregningen.

Tilskuddet til de private Gymnasieskoler og Mellem- og Realskoler beregnes noget bagud, da de maa afvente Beregningen af Statens og Hovedstadskommunernes Refusionsopgørelse.

Tilskuddet er sidst endelig afregnet for Finansaaret 1944—45 og udgjorde da 398 Kr. 16 Øre pr. Elev i de private Gymnasieskoler og 361 Kr. 27 Øre pr. Elev i de private Mellem- og Realskoler. I alt udgjorde Statstilskuddet 1.268.860 Kr. og med et ekstraordinært Lærerlønningstilskud i alt 1.306.576 Kr.

Stigningen i Priser og Lønninger under Krigen har medført en betydelig Forringelse af disse Skolers økonomiske Stilling, og hertil kommer Virkningerne af Tjenestemandsløven af 6. Juni 1946, som er i høj Grad mærkbare for de private Skoler, da de for at faa og for at kunne beholde egnede Lærere maa give de samme Lønninger som de offentlige Skoler. Det har de ganske vist ikke alle gjort hidtil, og derved er deres Driftsudgifter holdt kunstigt nede, men det er nu blevet en Nødvendighed for Skolerne, hvis de skal bestaa, at give de samme Lønninger som de offentlige Skoler.

Forringelsen i Skolernes Stilling kan læses ud af de Beløb, hvormed Statstilskuddet er ydet. Dette Beløb udgjorde i det sidste Aar før Krigen, altsaa 1938—39, ca. 290 Kr. pr. Elev og i 1944—45 ca. 398 Kr. pr. Elev, altsaa en Stigning paa ca. 108 Kr. pr. Elev. Saa meget er Statstilskuddet steget, men det ligger i Tilskudsordningens Princip, at Skolerne selv har maattet bære en tilsvarende Udgiftsstigning, altsaa 108 Kr. pr. Elev. For Finansaaret 1946—47 kan Tilskuddet anslaas — det er jo ikke beregnet — til 511 Kr. pr. Elev, altsaa en yderligere Stigning paa 113 Kr. pr. Elev, og det vil altsaa ses, at Skolerne siden 1938—39 selv har maattet bære en Udgiftsstigning paa ca. 220 Kr. pr. Elev.

Er Skolerne ikke i Stand til selv at bære denne Udgiftsstigning — og det er de ikke —, er det ensbetydende med en Forrykkelse af status quo i Forholdet til de offentlige Skoler, en Forringelse af de ydre Vilkaar for Privatskolernes Virksomhed paa et eller flere Omraader. Skolerne har, for overhovedet at holde Driften gaaende, maattet give ringere Lærerlønninger end den offentlige Skole og har maattet være meget tilbageholdende med at ofre Udgifter paa Bygninger, Inventar og Undervisningsmidler m. m.

Situationen er da i Dag den, at Skolerne ikke kan skaffe den nødvendige Balance i deres Regnskab ved Forhøjelse af Skolepengene og derfor før eller senere maa standse, hvis der ikke paa anden Maade ydes dem Hjælp. En Standsning af de private Gymnasieskoler vilde jeg anse for et beklageligt Tab baade for Befolkningen og for dansk Skolevæsen. Vi ved, at flere af disse Skoler staar med rige Traditioner, og for dem alle ælder, at de imødekommer et Behov hos Forældre for at kunne sende deres Børn i en Skole med en Ledelse, en Lærerstab, og et aandeligt Særpræg i det hele, som tiltaler dem og svarer til deres Indstilling.

Men dertil kommer jo, at der, hvis Skolerne ophørte at eksistere, paa anden Maade maatte sørges for de Børn, som nu faar deres Undervisning i de private Gymnasieskoler, og Skolernes Standsning maatte faa til umiddelbar Følge, at Staten og Kommunerne enten maatte overtage Skolerne eller oprette nye Skoler med tilsvarende Kapacitet. Det offentlige maatte endvidere komme til at bære den fulde Udgift til Børnenes Undervisning mod nu Halvdelen af Udgiften eller efter nærværende Forslag $\frac{2}{3}$ af Udgiften.

Under disse Omstændigheder har jeg ment at maatte stille mig imødekommende over for Skolernes Ønske om en Forhøjelse af deres Statstilskud, og dette vil ogsaa være paa Linie med den Tilskudsforbedring, som Friskolerne allerede fik i Fjor, og som endvidere er foreslaaet for Privatseminarierne og for de private Mellem- og Realskoler uden for København.

Efter de Beregninger, Ministeriet har ladet foretage, vil jeg anse det for rimeligt, at Statstilskuddet forhøjes fra den nuværende Halvdel til to Trediedele af Bruttoudgiften ved Driften af de tilsvarende offentlige Skoler. Samtidig foreslaas Tilskuddet fremtidig beregnet efter Timer i Stedet for efter Elever, idet Driftsudgifternes Størrelse staar i et mere konstant Forhold til Timerne end til Elevernes Antal, der netop ved disse Skoler kan være noget svingende. Det er klart, at der saa samtidig maa fastsættes visse Minimumshold for Klasserne, for at disse kan faa fuldt Tilskud til Timerne; de nærmere Bestemmelser i saa Henseende findes i Forslaget's § 3.

Udgifterne ved den foreslaaede Ordning er opgjort i Lovforslaget og kan for Finansaaret 1946—47 anslaas til 2.402.296 Kr. Efter den nuværende Tilskudsordning vilde Udgiften andrage 1.730.935 Kr., saaledes at Forslaget altsaa medfører en Merudgift for Staten paa 671.361 Kr. Udtrykt i Tilskud pr. Elev vil Skolerne selv komme